AMLINELLIAD O'R CYNLLUN FFERMIO CYNALIADWY DIWYGIEDIG

Tachwedd 2024

FUW
UNDEB AMAETHWYR CYMRU

NEWIDIADAU ALLWEDDOL

DIDDYMU'R RHEOL CYNLLUN O 10% O ORCHUDD COED
Ei ddisodli â tharged cynllun cyfan (i'w gytuno) a gweithred ddiwygiedig (UA13) ar gyfer cynllun cyfleoedd plannu coed a chreu gwrychoedd.

TAIR GWEITHRED IECHYD, LLES A BIODDIOGELWCH ANIFEILIAID WEDI'U CYFUNO'N UN, A'I SYMLEIDDIO
Ffocws ar drafodaethau gyda milfeddyg eich fferm ynghylch gwella iechyd anifeiliaid a chanlyniadau lles.

SoDdGA YN GYMWYS AR GYFER TALIADAU
Bydd Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) yn gymwys ar gyfer y Taliad Sylfaenol Cyffredinol.

YMRWYMIAD I DALIADAU GWERTH CYMDEITHASOL
Ymrwymiad gan Lywodraeth Cymru i ddatblygu Taliad Gwerth Cymdeithasol sy'n adlewyrchu'r camau gweithredu a gymerir gan ffermwyr yng Nghymru sy'n cyfrannu at bob un o'r 4 amcan Rheoli Tir yn Gynaliadwy.

GOSTYNGIAD YN Y NIFER O WEITHREDOEDD CYFFREDINOL O 17 i 12
Wedi'u dileu:
UA4: Cnydau gorchudd amlrywogaeth
UA6: Rheoli mawnogydd sydd wedi'u newid yn fawr
UA10: Pyllau dŵr parhaol a thymhorol
UA16: Lles da anifeiliaid (cyfunwyd)
UA17: Bioddiogelwch da ar y fferm (cyfunwyd)

TIR COMIN YN GYMWYS AR GYFER TALIADAU'R CYNLLUN
Bydd ardaloedd tir comin sydd â hawliau pori yn gymwys ar gyfer cyfran o'r Taliad Sylfaenol Cyffredinol (yn unol ag amodau) yn seiliedig ar ddyraniadau tebyg i Gynllun y Taliad Sylfaenol (BPS).

GWEITHREDOEDD CYFFREDINOL

UA1: MEINCNODI
Dewis 2 Ddangosydd Perfformiad Allweddol (KPI) fesul menter (3 ar gyfer menter sengl) o restr sydd wedi'i chymeradwyo gan y diwydiant, a chofnodi ar Cyswllt Ffermio neu ddatgan defnydd o arf meincnodi arall a gydnabyddir gan y diwydiant.

UA2: DATBLYGIAD PERSONOL PARHAUS
Cwblhau 6 awr o ddysgu yn ogystal ag elfen o Iechyd a Diogelwch, yn hytrach na 6 modiwl fel y cynigiwyd yn wreiddiol. Hyblygrwydd o ran pynciau, darparwyr dysgu a dulliau dysgu h.y. grwpiau trafod. Cofnodi'r dysgu ar Cyswllt Ffermio.

UA3: CYNLLUNIO IECHYD PRIDD
Prawf pridd ar gyfer P, K, M, pH a SOM (Mater Organig Pridd) ar 20% o'ch tir sy'n derbyn mewnbynnau bob blwyddyn, a chofnodi'r canlyniadau ac unrhyw gamau gweithredu dilynol drwy RPW Ar-lein. Bydd canlyniadau profion pridd blaenorol dros y 5 mlynedd diwethaf yn cael eu hystyried, ac mae'r cysylltiadau â'r llyfr gwaith NVZ wedi'u dileu.

UA5: RHEOLAETH INTEGREDIG AR BLÂU (IPM)
Cwblhau asesiad IPM blynyddol os ydych chi'n defnyddio cynnyrch diogelu planhigion (PPI). Casglu a chofnodi data bob tro y byddwch chi'n defnyddio cynnyrch PPI, a chadw cofnodion ar y fferm. Cadarnhau eich bod wedi gwneud hynny drwy RPW Ar-lein.

UA7: CYNNAL CYNEFINOEDD
Bellach yn cynnwys cynnal (nid creu) 'pyllau dŵr parhaol a thymhorol' a 'chynefinoedd a grëwyd o'r newydd ar dir sydd wedi'i wella' fel categorïau cynefin. Cwrdd â chanlyniadau mesuradwy ar gyfer pob math o gynefin. Datgan ardal a math o gynefin ar y SAF yn flynyddol.

UA8: CREU CYNEFIN DROS DRO AR DIR WEDI'I WELLA
Gofyniad i fodloni'r Rheol Cynllun o 10% o gynefin yn unig. Rhestr o opsiynau cynefin dros dro i ddewis ohonynt. Datgan cnydau ac ardaloedd i'w plannu ar eich SAF.

UA9: CYNLLUNIAU RHEOLI SAFLEOEDD DYNODEDIG
Bod â Chynllun Rheoli yn ei le ar gyfer Ardaloedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (AoDdGA) ar eich fferm erbyn diwedd 2030. Bydd y Rhestr Waith yn darparu cyfleoedd ychwanegol i dderbyn cyllid drwy Weithredoedd Dewisol a Chydweithredol.

UA11: RHEOLI PERTHI / GWRYCHOEDD
Torri llai a llai bob tro ar wrychoedd a reolir i gynyddu eu maint, yn hytrach na gorfod bodloni'r gofynion 'cyflwr da' a osodir. Gadael coeden yn y gwrych bod 50m ar gyfartaledd. Cynnal lleiniau clustogi o 1m a pharhau i gadw at y dyddiadau torri.

UA12: CYNNAL A CHADW COETIR
Rheolir coetir ar ffermydd yn unol â chanlyniadau mesuradwy. Does dim angen cadw'r HOLL goed marw bellach. Caniateir bwydo adar hela. Datgan yr ardal a'r math o goetir ar SAF bob blwyddyn.

UA13: CYNLLUN CYFLEOEDD I BLANNU COED A CHREU GWRYCHOEDD
Datblygu cynllun sy'n nodi cyfleoedd i blannu coed a chreu gwrychoedd gan ddefnyddio'r data mapio blaenorol sydd orau ar gyfer eich busnes. Does dim targed plannu gorfodol fesul fferm, ond bydd disgwyl ichi wneud rhywfaint o gynnydd erbyn 2030 (bydd grantiau LlC dewisol ar gael gyda gofyniad plannu lleiaf o 0.1ha). Mae hwn yn hyblyg a bydd yn cynnwys lleiniau cysgodi, silfoborfa, gwrychoedd newydd ac ati.
Cadw cofnodion fferm ac arddangos cynnydd erbyn 2030 ar eich SAF.

AMLINELLIAD O'R CYNLLUN FFERMIO CYNALIADWY DIWYGIEDIG

Tachwedd 2024

FUW
UNDEB AMAETHWYR CYMRU

GWEITHREDOEDD CYFFREDINOL (parhad)

UA14: AMGYLCHEDD HANESYDDOL
Monitro, cynnal a gwarchod nodweddion hanesyddol ar eich fferm. Ymgymryd â chamau rheoli penodol a fydd yn dibynnu ar y nodwedd hanesyddol dan sylw h.y. atgyweirio sylfaenol, atal dirywiad pellach ac ati. Datgan eich bod yn cydymffurfio ar eich SAF bob blwyddyn.

UA15 IECHYD A LLES ANIFEILIAID
Mannau golchi wedi'u diddymu. Gweithio drwy'r Cylch Gwella Iechyd Anifeiliaid gyda'ch milfeddyg. Cwblhau Asesiad Bioddiogelwch blynyddol o Anifeiliaid Sy'n Cyrraedd y Fferm. Sgorio symudedd a chyflwr y corff yn flynyddol ac ymgymryd â hyfforddiant perthnasol bob pum mlynedd. Cadarnhau drwy RPW Ar-lein.

RHEOL CYNLLUN: 10% O GYNEFIN
Bydd cynefinoedd presennol (gwrychoedd i'w cadarnhau) a chynefinoedd sydd wedi'u creu o'r newydd yn cael eu cynnwys. Bydd cynefinoedd dros dro a grëwyd drwy UA8 a/neu gynefinoedd parhaol a grëwyd drwy haenau Dewisol a Chydweithredol yn cael eu cynnwys. Nodir ardaloedd Cynefin drwy Ymarfer Cadarnhau Data ac Adolygiad Sylfaenol o Gynefinoedd.

CAMAU NESAF

CAMAU GWEITHREDU DEWISOL A CHYDWEITHREDOL
Cyflwyno fesul cam o 2026 ymlaen ar sail blaenoriaethau.
<u>Enghreifftiau o gamau Dewisol:</u> Rheoli cynefinoedd, arferion fferm organig, gwella perfformiad y fferm, creu coetir, grantiau cyfalaf, atafaelu carbon ac ati.
<u>Enghreifftiau o gamau Cydweithredol:</u> Gweithgaredd ar raddfa tirwedd, cyfleoedd mewn perthynas â'r gadwyn gyflenwi, arloesedd a thechnoleg ac ati.

ASESU CARBON FFERMYDD
Bwriad i ddarparu ffermwyr â'r mecanwaith ar gyfer mesur y cydbwysedd carbon ar eu fferm a nodi cyfleoedd i atafaelu carbon, a ffyrdd o leihau allyriadau yn unol â chanfyddiadau'r Panel Adolygu Tystiolaeth Atafaelu Carbon. Bydd y dull o wneud hyn yn cael ei ddatblygu gyda'r Ford Gron Weinidogol a'r Gweithgor Swyddogion.

CANLLAWIAU'R CYNLLUN
Bydd canllawiau manwl yn cael eu paratoi ar gyfer y cynllun, yn gosod y gofynion ar gyfer pob Gweithred Gyffredinol, Cod i Bawb a Safonau Gwiriadwy (h.y. trawsgydymffurfio). Bydd y rhain ar gael pan fydd y Cynllun terfynol yn cael ei lansio y flwyddyn nesa, a'r bwriad yw creu un cyfeirbwynt hwylus ar gyfer pawb.

METHODOLEG TALU
Bydd y Taliad Sylfaenol Cyffredinol yn cynnwys y costau a wynebwyd a'r incwm a gollwyd yn sgil ymgymryd â'r Gweithredoedd Cyffredinol a bodloni gofynion y cynllun, yn ogystal â Thaliad Gwerth Cymdeithasol, sy'n adlewyrchu'r camau gweithredu a gymerir gan ffermwyr Cymru sy'n cyfrannu at bob un o 4 amcan Rheoli Tir yn Gynaliadwy. Bydd hwn yn cael ei dalu yn erbyn y fferm gyfan, gan gynnwys tir sydd wedi'i wella, coetiroedd a chynefinoedd, ac unrhyw hawliau pori tir comin sydd gennych (yn debyg i'r BPS).

Bydd yr amlinelliad hwn o'r cynllun diwygiedig yn cael ei ddefnyddio nawr i gynnal dadansoddiad economaidd ac asesiadau effaith diweddaredig dros y misoedd nesaf. Bydd yr asesiadau hyn yn hanfodol i nodi'r effeithiau posib ar ffactorau amaethyddol, amgylcheddol a chymdeithasol, a byddant yn sail i'r penderfyniadau a wneir gan Weinidogion Cymru ar ddyluniad y Cynllun terfynol y flwyddyn nesaf. Darperir cyfraddau talu cychwynnol pan gaiff dyluniad y cynllun terfynol ei gyhoeddi.

CAM PARATOADOL 2025
Ar gyfer y flwyddyn nesaf, bydd y cynlluniau cymorth canlynol ar gael:

1. Bydd Cynllun y Taliad Sylfaenol (BPS) yn parhau
2. Cynllun Cynefin Cymru
3. Cytundebau Tir Comin Cynllun Cynefin Cymru
4. Cynllun Cymorth Organig
5. Estyniad i gontract Cyswllt Ffermio
6. Cynllun Adnoddau Naturiol Integredig
7. Ffenestri ymgeisio am Grantiau Bach

CYFNOD PONTIO 2026-2029
Bydd cyfnod pontio'r Cynllun Ffermio Cynaliadwy (SFS) yn dechrau ar 1 Ionawr 2026 ac yn dod i ben ar 31 Rhagfyr 2029. O 2026, gall ffermwyr ddewis gwneud cais am Gynllun y Taliad Sylfaenol (BPS) neu'r Cynllun Ffermio Cynaliadwy (SFS) drwy'r SAF. Bydd y BPS yn dod i ben fesul cam yn ystod y cyfnod pontio drwy leihau'r taliadau ar gyfradd o 20% bob blwyddyn. Unwaith y byddwch wedi ymuno â'r SFS, ni fyddwch yn cael dychwelyd i'r BPS.